

1 marca

Dzień Żołnierzy

Wyklętych

Adam Kantor,
ps. „Młot”, „Wilki”

Żołnierz Wyklęty

Adam Kantor, ps. „Młot”, „Wilki”

Urodził się 31 lipca 1931 roku w Głowaczowej w rodzinie inteligenckiej. W 1945r. ukończył szkołę podstawową w Głowaczowej, a następnie podjął naukę w Gimnazjum im. Króla Władysława Jagiełły w Dębicy.

Adam Kantor- Żołnierz Wyklęty

Po ukończeniu szkoły zaczął stopniowo angażować się w pracę konspiracyjną na rzecz ruchu oporu AK. Z inspiracji starszych kolegów z AK współtworzył tajną organizację młodzieżową *Orlęta* na terenie miasta i powiatu Dębica.

Orlęta

Powstały dnia 25 lutego 1945 r.
z inicjatywy Adama Kantora.

Była to organizacja młodzieżowa, której
członkami poza Adamem Kantorem byli:
Kazimierz Duman, Wiesław Piątek, Wiesław
Składzień, Zdzisław Małys,
NN Magdoń, NN Magdziak, „Walter”,
oraz Fryderyk Skiba. Organizacja nawiązywała
do tradycji
Orląt Lwowskich.

Orlęta Miasta Lwowa

Orlęta zmienili swoją nazwę na Orlęta Miasta Lwowa i działali pod tą nazwą do 31 sierpnia 1948 r. Komendę tej organizacji tworzyli:

Adam Kantor- naczelny dowódca
oraz członkowie pełniący również funkcje
drużynowych: Wiesław Piątek,
Wiesław Składzień, Jerzy Krupa
oraz Tadeusz Garstka.

Armia Kresów

W dniu 1 września 1948 r. organizacja Orląt Miasta Lwowa została przemianowana na *Armię Kresów*. Zmiana nazwy była spowodowana łatwiejszym pozyskiwaniem w jej szeregi nowych członków, ponieważ jednym z celów było odzyskanie Ziemi Wschodnich sprzed 1 września 1939 r. utraconych na rzecz Związku Sowieckiego, a w szczególności miasta Lwowa.

Armia Kresów swoim
zasięgiem działania
obejmowała powiat dębicki
i ropczycki
w województwie rzeszowskim,
powiat krakowski
w woj. krakowskim
i powiat bytomski
w woj. katowickim.

Główne cele Armii Kresów

- „ a) władzę nad Państwem sprawuje Naród
a nie ościenne mocarstwa
- b) Polskę przyłączyć do BLOKU ZACHODNIEGO
- c) sprowadzić Rząd Emigracyjny i Wojsko Polskie
następnie z obu Rządów wybrać jeden
Prawomocny Rząd Najjaśniejszej Rzeczypospolitej
Polski
- d) znieść walkę wewnętrzną (klasową)
- e) poprawić byt robotnikom RP
- f) znieść państwowe majątki, a ziemię dać
chłopom”

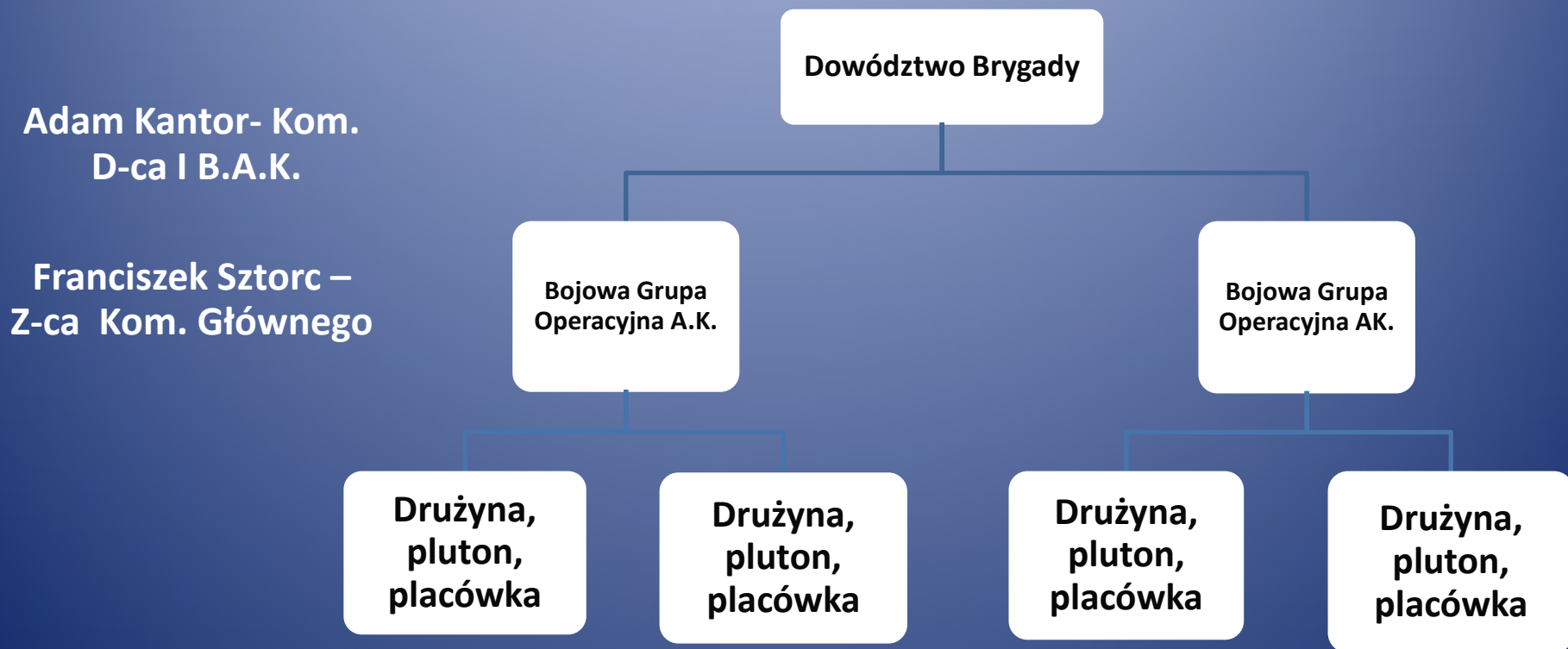
Zadania organizacji

- ✓ werbowanie nowych członków,
- ✓ zdobywanie broni,
- ✓ przygotowanie pod względem wojskowym do podjęcia walki ze Związkiem Radzieckim na wypadek wybuchu III wojny światowej,
- ✓ wydawanie ulotek- akcja propagandowa

Trzy główne kierunki działalności

- ✓ organizacyjny,
- ✓ propagandowy,
- ✓ podejmowania akcji.

Struktura organizacyjna Armii Kresów

Członkowie

Wg relacji Adama Kantora *Armia Kresów* składała się z około 44 członków, zaś wg raportów ustnych, złożonych w lipcu 1949 r., ok. 50-60 członków.

Członkowie byli zorganizowani w 6 grup bojowych.

Postępowanie w przypadku wstąpienia do organizacji Armii Kresów

- ✓ Potwierdzenie wpisem w specjalnym dokumencie pod nazwą Werbunek,
- ✓ Przypomnienie wstępującemu o celu, jakim było wprowadzenie w życie siedmiu punktów polityczno-gospodarczych,
- ✓ Złożenie przysięgi.

Odpowiedzialność na wypadek zdrady

**Za złamanie przysięgi groził sąd doraźny
i śmierć przez rozstrzelanie.**

**Przy organizacji została powołana drużyna
policyjna „Mściciele Polski”,
której dowódcą został Tadeusz Garstka,
ps. „Lew”.**

Współpraca z „Zaporczykami”

Podjęcie współpracy przez Orłęta Miasta
Lwowa z dowódcą oddziału Zaporczyków
w okręgu
dębicko- mieleckim –
Aleksandrem Rusinem , ps. „Olek”
na rozkaz Hieronima Dekutowskiego
„Zapory” – od 10 maja 1946r.

Akcje Armii Kresów- przykłady

- ✓ Zrywanie plakatów dotyczących zarządzeń, ogłoszeń wydawanych przez władze administracji państwowej,
- ✓ Dekonspirowania pracowników Służby Bezpieczeństwa, Milicji Obywatelskiej i oficerów wojska polskiego (miejsca ich zamieszkania),
- ✓ Nieudane próby przeszkodzenia w wykonywaniu egzekucji na rynku w Dębicy.

Dnia 25 V 1948 r.

Prośba

Moim listem
jest wzywaniem
o wyrażenie pomocy
Helena

Do Joannie Wilmońskiej
Heleny Jabłonowskiej

W imię powstłej Międzywojewódzkiej Komisji
Rzeczpospolitej Polski Abdykacji, o której
już bliżej walczyliśmy prosimy Wam, Książca Mości
aby w Krakowie wybrali nam wskazać owar polski
K.M. Patrioty, by kwit na poświęceniu Wam
Książca Mości wory? nam wyrażenie
od 100-500-tych zł. (Prawdopodobnie jak najwięcej.
pamiętajcie walczyć, pamiętajcie, jeno tyżko wam
nie gbyśmy "Wszystko" podli w walcu a "wyczerpa-
nie")

(Wam Książca Mości prosimy o blyskawicę
reklamującą tę naszą "Sprawę" i "Kulę Delegacji"
która wam odhyci "Polska" a "Dziennik" na kłóty
(~~która~~) kwatko jest niszczona w "Poznań")

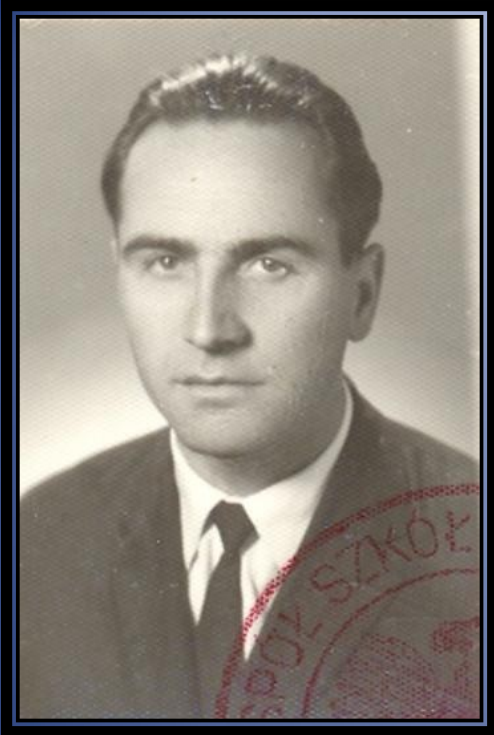
Wam i dwójce prosimy ommie i "Splegorej"
która jest upowinione, ab jej "Sprawę" i "Kulę"
Przepracujemy na blydy gdyi pismy. na kolanie
na polonie w lesie.

Polcomy się Krakowej Komisji Wam (Książca Mości)
Książca Mości "Pracownicy Polki i Abdykacji R.P."

Wam i dwójce

List do Księżnej Heleny Jabłonowskiej

Adam Kantor- praca i dalsza działalność opozycyjna

W latach 1947-1949 pracował najpierw jako robotnik na odcinku drogowym PKP w Dębicy, gdzie miał dostęp do materiałów wybuchowych, a później jako kancelista.

**Na początku lipca 1949 r.
zostało złożone doniesienie
do Powiatowego Urzędu
Bezpieczeństwa Publicznego
w Dębicy o istnieniu nielegalnej
organizacji *Armii Kresów*.**

20 lipca 1949 r. Adam Kantor i pozostali członkowie *Armii Kresów* zostali aresztowani przez PUBP w Dębicy. W czasie przeprowadzanego śledztwa byli poddawani biciu, kopaniu, głodzeniu oraz stosowaniu przestuchań „non stop”.

**Wyrokiem WSR w Rzeszowie
z 14 grudnia 1949r. Adam Kantor został
skazany na 20 lat więzienia, w tym 7 lat
więzienia o zaostrzonym rygorze,
ponadto pozbawienie praw publicznych
i honorowych na 2 lata
oraz przepadek mienia.**

**9 kwietnia 1954 r. Adam Kantor wyszedł
z więzienia i zgodnie z nakazem WSR
w Rzeszowie 1 kwietnia 1955 r. podjął pracę
w PGR-ach województwa koszalińskiego,
gdzie przebywał do dnia 31 marca 1959 r. Następnie
podjął pracę w PGR-ach województwa rzeszowskiego
i przemyskiego, do czasu przejęcia ich przez
„Igloopol”. Był zastępcą głównego księgowego
w Zakładzie Rolnym w Horyńcu.**

Przepracował na tym stanowisku 40 lat.

Adam Kantor- życie prywatne

W roku 1955 ożenił się
z lwowianką Wandą Woźniczka,
która zmarła w 1986 r.

Ma czwórkę dzieci:
trzech synów i córkę.

Ponownie w opozycji

—

wydarzenia lat 80.

Adam Kantor był kontrolowany operacyjnie w ramach kwestionariusza ewidencyjnego (krypt. „Klon”) z powodu "działalności antysocjalistycznej w ugrupowaniach chłopskich" na terenie gminy Horyniec.

23.01.1982 materiały sprawy przekazano do Bieszczadzkiej Brygady WOP.

12.11.1985 Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych w Przemyślu przejął materiały kwestionariusza ewidencyjnego i zarejestrował pod numerem 6789, nadając mu kryptonim "Akowiec".

W Solidarności

Internowano go od 13.12.1981 r.
do 30.04.1982 r.

Po wyjściu z więzienia był działaczem
niepodległościowo-opozycyjnym.

Należał do PPSZ, WiN w Dębicy
oraz „Solidarności”
regionu przemyskiego.

W latach 1987-1989
współpracował
z KPN
pod pseudonimem „Wilk”,
reprezentując grupę
konspiracyjną
„Wolność i Niepodległość”
na terenie Dębicy.

Ważniejsze momenty z działalności Adama Kantora w latach 1980- 1991

- ✓ Wbudowanie 2 tablic poświęconych ks. Jerzemu Popiełuszce w czasie stanu wojennego,
- ✓ Przywrócenie imienia Józefa Piłsudskiego w szkole w Horyńcu,
- ✓ Wręczenie Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II kielicha mszalnego i pateny w imieniu „Solidarności” w Lubaczowie,
- ✓ Kandydował do Sejmu RP z ramienia „Solidarności” w 1991r.

Funkcje pełnione przez Adama Kantora ps. „Młot”, „Wilk”

- ✓ Przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” w Zakładzie Rolnym w Horyńcu,
- ✓ Przewodniczący Oddziału Rolnego Ziemi Przemyskiej,
- ✓ Przewodniczący MKP NSZZ „Solidarność”,
- ✓ Przewodniczący Biura Regionalnego Związku Solidarności Polskich Kombatantów w Przemyśle,
- ✓ Członek KIK w Lubaczowie, ZWPOS oraz NSZZ „Solidarność”.

Adam Kantor z Lechem Wałęsą

Gdańsk,
Plac Trzech Krzyży